

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΜΑΣ (Μέρος Α')

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από αφάνταστη **πολυπλοκότητα της ζωής** και αναρίθμητες **εξειδικεύσεις** σε επιμέρους τομείς, που διαλύουν το όλο ως σύνθεση. Παρατηρούνται **υπερβολές**, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να φαίνονται σχεδόν όλα σα «γελοιογραφία». Χείμαρροι πληροφοριών από όλα τα μέρη του Κόσμου και για άπειρα θέματα κατακλύζουν τον ανθρώπινο νου, κάθε στιγμή, και δεν τού επιτρέπουν να σκεφθεί, να στοχασθεί κάτι άλλο. Δεν του επιτρέπουν να τα βάλει σε μια απλή σειρά, να τα κατανοήσει σε σχετικό βαθμό που θα του αποφέρουν μια στοιχειώδη ασφαλή γνώση. Έτσι προκαλείται μια κατάσταση **πρωτόγνωρης σύγχυσης**.

Ζούμε σε ένα «**θόρυβο**» κάθε είδους. Θόρυβο που προέρχεται από άπειρες αιτίες. Ο ίδιος ο πολιτισμός μας προκαλεί διαρκεί θόρυβο. Η κίνηση των οχημάτων στους δρόμους ένας θόρυβος και μια αταξία. Τα μηχανήματα που μπήκαν μέσα στη ζωή μας ακόμη και στο σπίτι μας. **Η τηλεόραση ουσιαστικά θόρυβο προκαλεί**. Η μουσική έγινε θόρυβος εκκωφαντικός, αλλά και η ζωγραφική έσπασε σε ψηφίδες και σημεία. Διάσπασε τις καλές μορφές[εύμορφες], τις απλοποίησε και τις παραμόρφωσε και τελικά παρουσιάζει ά-σχημα..σχήματα. Η εμφάνιση επίσης. Τα φθαρμένα παντελόνια και ρούχα νέων και «ώριμων» δίνουν μια προχειρότητα τις ζωής και μια υπερπλούστευση μέσα στο πλαίσιο της ελεύθερης επιλογής του τρόπου ζωής και μάλιστα της **πρόκλησης**.

Και μέχρι ενός σημείου όλα αυτά ερμηνεύονται σαν μια «απελευθέρωση» από τις αναστολές του πολιτισμού που συνήθως εκφράζεται με την **ευταξία, την πειθαρχία** και τους περιορισμούς στα άτομα. Θαρρούμε, όμως, ότι περάσαμε στην απέναντι όχθη. **Χάσαμε την ισορροπία του χρυσού μέτρου**. Ασφαλώς η ζωή δεν μπορεί να ζήσει σε μια πάκτωση, αλλά **δεν νοείται συνύπαρξη σε κατάσταση ασυδοσίας και θορύβου**. Δεν μπορούν οι άνθρωποι, ως λογικά όντα, να ζήσουν συνεχώς έξω από κάθε λογική αντίληψη. **Ο Λόγος έχει την αρμόζουσα θέση στη ζωή μας, γιατί αυτός μας βάζει σε ένα προσδιορισμένο σημείο ύπαρξης και προπαντός δημιουργεί συνθήκες σταθερές..**

Απαιτείται, φυσικά, και ένας βαθμός **αταξίας**, που είναι απόλυτα απαραίτητος για ανανέωση και δημιουργία. Αλλά ο **μηδενισμός και το χάος** έχουν μηδενίζει τα μέχρι τώρα επιτεύγματα του ανθρώπου. Ο **νόμος** την έννοια της ευταξίας έχει ως σκοπό και παρά το ότι δεν είναι δυνατόν να καλύψει όλες τις ανθρώπινες πτυχές εντούτοις είναι το πλαίσιο **συνύπαρξης των ανθρώπων**. Είναι ο κύριος ρυθμιστικός παράγοντας, μαζί με την απουσία, προ πολλού **αιδώ**, που μετατρέπουν το άτομο από μέλος αγέλης σε δημιουργικό πολίτη.

Σήμερα, πολύ σωστά, θεωρείται, ως **ύπατη αξία η ανθρώπινη ύπαρξη** και η **ευδαιμονία του ατόμου**, δηλαδή η αποφυγή του πόνου, που είναι, όμως, συνδεδεμένη με άπειρους παράγοντες, οι οποίοι δεν ελέγχονται. Έτσι καθίσταται μάλλον και πάλι ουτοπία. Κυριαρχεί **αβεβαιότητα, το στρες, το άγχος και ο φόβος**. Η απαισιοδοξία για το μέλλον έχει αμαυρώσει κάθε αχτίδα ελπίδας. Συνέπεια της κατάστασης αυτής είναι η γκρίνια και οι αντιπαλότητες, τα μίσση και οι ανταγωνισμοί. Οι συναισθηματικοί δεσμοί της **αγάπης**, που ενώνουν τα μέλη τις κοινωνίας και συνιστούν τις αντίρροπες των διαλυτικών και καταστροφικών ροπών δυνάμεις έχουν χαλαρώσει σε τέτοιο βαθμό, ώστε η **κοινωνική συνοχή να είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη**.

Επικρατεί ένα κλίμα **μαζικής αυταπάτης και μαζικής νευρώσης**.

Όμως ο Άνθρωπος δεν μπορεί να ζει συνεχώς κάτω από ένα στρες, πόνο, φόβο, οπότε καταρρέει και συντρίβεται κάτω από το δυσβάστακτο φορτίο αναζητεί, λοιπόν τη δυνατότητα **ελπίδας!!!** Από πού όμως. **Ίσως από τους ίδιους χώρους, που του προκαλούν τον πόνο και τη δυστυχία**. Αυτά είναι τα στηρίγματά του, αυτά και οι πηγές των προβλημάτων του. Ας προσπαθήσουμε να ψάξουμε την **αλήθεια** του ισχυρισμού μας.

Ο άνθρωπος από τη φύση του **θέλει να νιώθει ευχάριστα**. Να νιώθει, δηλαδή, ανεκτό πόνο και όχι μηδενικό πόνο, γιατί ατροφούν τα συστήματα απορρύθμισης του οργανισμού του. Στη γενική περίπτωση απαιτείται συνθήκη **αρμονικής ισορροπίας όλων επιδράσεων και εσωτερικών αντοχών**. Ο πόνος γενικά προέρχεται, σε γενικές γραμμές, από τρεις βασικούς χώρους. Από το εξωτερικό **περιβάλλον**, από τον **ανθρώπινο βιολογικό του οργανισμό** **καθ'εαυτό** και από τους **άλλους συναθρώπους, ως άρρυθμη συνύπαρξη**.

Ο πόνος είναι κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της ζωής **Η παντελής εξάλειψη του πόνου είναι πρακτικά αδύνατη..** Με πόνο ερχόμαστε [γενέθλια], με τον πόνο [= κόπο] ζούμε και με πόνο, τελικά, αποχωρούμε [... προς ανάπαυση]. **Το μόνο που μπορεί να επιτευχθεί είναι να κρατηθεί μέσα στα όρια των ανθρώπινων αντοχών**.

Το περίεργο είναι ότι από τρεις παραπάνω χώρους περιβάλλον, φυσικό και ανθρώπινο, όπως και από τον εαυτό μας δεχόμαστε και κάθε **ευεργετική βοήθεια**, σε **μορφή ενέργειας**. Ταυτόχρονα άπειρες και διαρκείς αναδράσεις προκαλούν μια αφάνταστη πολυπλοκότητα στις σχέσεις μας προς κάθε κατεύθυνση. Το είδος, ένταση και εμμονή αυτών των **σχέσεων** είναι ο πιο καθοριστικός παράγοντας **εναρμόνισης** με τον **παγκόσμιο ρυθμό**. Οι σχέσεις αυτές συνιστούν και τις **αξίες της ζωής μας**.

Ο **πόνος** προκαλεί την **ανάγκη** επίλυσης του προβλήματος. Η **ανάγκη** προκαλεί **δυσφορία**, οπότε αναφέρεται η **επιθυμία**, που δημιουργεί το **ενδιαφέρον** για **ενέργεια** προς **απόκτηση** του επιθυμητού **αγαθού για ανακούφιση από τον πόνο ή εσωτερική πλήρωση**. Στη συνέχεια το άτομο εισέρχεται στην **ανία**, μέχρις ότου άλλη προκληθεί άλλη επιθυμία κ.ο.κ.

ΕΝΝΟΙΕΣ:

- Ανάγκη:** [αγκώνας, αγκαλιά] προκαλεί περίσφιξη, στενοχώρια, δυσφορία και άγχος.
- Επιθυμία:** **θέλω από καρδιάς** δηλ. «**θέτω την καρδιά μου σε κάτι**», που μου λείπει.
- Αξία**{<άγω} [άξιον εστί]: Προσδιορίζεται καλύτερα, ως μια νοητή **σχέση** {συνάφεια-δεσμός} μεταξύ υποκειμένου και ενός αντικειμένου, η οποία όταν συμβεί «ικανοποιεί» μια **ανάγκη- επιθυμία- ορμή**, άρα ανακουφίζει και ευχαριστεί το υποκείμενο. Προκαλεί **ενδιαφέρον**, άρα συνιστά **κίνητρο** πράξεως.
- Αγαθό** είναι το αντικείμενο, που ενέχει την αξία.
Άρα: **Οι αξίες, αγαθά και ανάγκες- επιθυμίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένα.**
- Αρετές είναι οι πραγματοποιμένες αξίες!** <απαρίσκω:[Συνδέω, τακτοποιώ]= **αρμονία, αρετή, αρέσκο**, άρα, άρθρο, αριθμός, άριστα κλπ.
- Προσωπικότητα** είναι η **ισόρροπη και αρμονική βιοματική προσέγγιση πλήρωσης σε όλες τις αξίες**. Συνιστά έργο **αποστολής** και **καθήκοντος** κάθε **ανθρώπου**.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΓΚΩΝ:

- κατώτερες:** επιβίωσης, ασφάλειας και διαίωσισεως του είδους [σεξ].(όλα τα έμβια)
- ανώτερες:** αναγνώρισης, εκτίμησης, σεβασμού, αυτοπραγμάτωσης..(άνθρωποι)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΩΝ:

- Ανώτερες**, όσες έχουν μεγαλύτερη διάρκεια, θεμελιώνουν άλλες αξίες, δεν είναι μεριστές.
- Ανώτατες οι αιώνιες.**[αλήθεια, κάλλος, αγαθό, ιερότητα]

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΞΙΩΝ [=Τέχνη της ζωής= Στρατηγική προσωπικής δόμησης].

Η **Αρχιτεκτονική** συνιστά τη σπουδαιότερη, ίσως, τέχνη που απέφερε στον άνθρωπο ένα σπουδαίο **πολιτισμό**, γιατί κάθε δομική κατασκευή προσφέρει ικανοποιητική λειτουργικότητα, στερεότητα και αισθητική απόλαυση.

Αρχιτεκτονική των **έμβιων** και ειδικότερα η αρχιτεκτονική της ανθρώπινης προσωπικότητας, συνιστούν ασύλληπτα πολύπλοκες συνθέσεις απείρων **αλληλο-επιδραζομένων σχέσεων**. Πρέπει να συνδυασθούν σε λειτουργικό, στέρεο και αισθητικό σύνολο άπειρα αλληλο-επηρεαζόμενα, διαφορετικής υφής στοιχεία, όπως κοινωνικά εγγράμματα, εμπειρίες προσωπικές, παραδόσεις, γενετικές καταβολές, επιδράσεις της κουλτούρας, της αγωγής, παιδείας, της ανδραγωγίας.

Σημαντικότετος, μάλιστα, παράγοντας είναι η προσωπική συμβολή με τη καταβολή ψυχικής προσπάθειας και ενέργειας. (Συνέχεια στο επόμενο)

Δημήτρης Μπάκας
11 Μαΐου 2023